T?hsil Nazirliyi v? Lent.az informasiya agentliyinin birg? layih?si .

"2007-2015-ci ill?rd? Az?rbaycan g?ncl?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?" t?qaüdçül?rini tan?dan “G?ncliyin u?ur formulu” layih?sinin qona?? Kanadan?n Toronto Universitetinin t?l?b?si Nicat ?hm?dzad?dir

N.?hm?dzad? Kanadan?n Toronto Universitetind? iqtisadiyyat ixtisas? üzr? bakalavriat s?viyy?sind? t?hsilini davam etdirir.

- Xaricd? t?hsil siz? n? verir? Ümidl?rinizi do?ruldurmu?

- Xarici ölk?d? t?hsil alma??m m?n? bir çox üstünlükl?r qazand?r?r. Dünyan?n ?n yax?? universitetl?rind?n birind? oxumaq qürurverici olmaqla yana??, h?m d? m?suliyy?tlidir. H?mçinin, yax?? t?hsil almaq v? ixtisas? d?rind?n öyr?nm?k zövqvericidir. Ümidl?ri do?rultmaq m?s?l?sin? g?ldikd? is?, dey? bil?r?m ki, “art?qlamas? il?”. Bel? ki, tan?nm?? professorlardan d?rs almaq sad?c? çox göz?l v? möht???m bir hissdir.

- ?xtisas?n?zla ba?l? ilk m?rh?l?d? hans? kitablar? seçmisiniz?

- ?lk semestrd? götürdüyüm d?rsl?rin ham?s? ixtisas f?nl?ri oldu?undan el? h?min f?nl?rin d?rs kitablar?n? ?sas material kimi istifad? etmi??m. Bundan ?lav?, onlayn resurslar?n da ilk aylarda çox köm?yi d?yib. ?ndi d? b?z?n ehtiyac olanda istifad? edir?m. ?sas?n, dünyaca m??hur **khanacademy**-ni ( ) ixtisas?ndan as?l? olmayaraq bütün t?l?b?l?r? m?sl?h?t gör?rdim. Ümid edir?m ki, g?l?c?kd? ixtisas?m haqda d?rin biliy? sahib olduqdan sonra maraq dair?mi geni?l?ndir?r?k ixtisas?mla ?laq?li daha çox ?d?biyyat oxuya bil?c?y?m.

- F?rqli ölk? v? t?hsil mühitini gördükd?n sonra ?vv?l oxudu?unuz ali m?kt?bd? n?yin d?yi?m?sini arzulayard?n?z?

- ?slind? hesab etmir?m ki, haz?rda oxudu?um Toronto Universiteti v? 1 il t?hsil ald???m Qafqaz Universiteti aras?nda s?rf t?hsil bax?m?ndan böyük f?rq var. Bu s?b?bd?n bura yeni g?l?nd? d? bu bar?d? dü?ünmü? v? niy? dünya reytinqind? v? universitetl?rin u?urlar? aras?nda bu q?d?r f?rq yarand???n? ara?d?rma?a çal??m??d?m. Sonda bu n?tic?y? g?ldim ki, ?sas m?s?l? t?hsil sistemi il? ?laq?lidir.

Bizim t?hsil sistemind? ?zb?rçilik mühüm yer tutur, ancaq apar?c? universitetl?rd? d?rsi ba?a dü?m?k ?sasd?r. M?s?l?n, riyaziyyat imtahan? zaman? son v?r?qd? bütün düsturlar yaz?l?r, ancaq ?sas m?s?l? hans? düsturun nec? istifad? olunmas?n? bilm?kd?n ibar?tdir. ?nan?n ki, d?rsi tam ba?a dü?m?y?n t?l?b? o düsturlara baxsa da, m?s?l?l?ri h?ll ed? bilmir.

Növb?ti m?s?l? is? t?l?b? h?yat?d?r. Burda bütün gününü universitetd? keçirm?y? ??rait var. Universitet t?l?b?l?r? tam s?rb?stlik verir. Bizim universitetl?rd? böyük b?la olan “qay?b” anlay??? burda yoxdur. Niy? d? olsun? T?l?b? imtahan ver?c?k sonunda.

Dü?ünür?m ki, mü?lliml?rin ?sas v?zif?l?rind?n biri t?l?b?y? köm?k etm?kdir. B?zi hallarda kobud davranmaq v? ya özünü t?l?b?d?n üstün tutmaq sad?c? m?nas?zd?r. ?sl mü?llim köm?k ist?y?nd? v? ya n? is? soru?anda s?mimi davran?r, köm?k etm?y? çal???r.

Mü?llim-t?l?b? münasib?tl?rind? h?r hans? neqativ hal is? t?dris mühitin? m?nfi t?sir göst?rir, t?l?b?l?r universiteti sevmirl?r v? h?v?sl?nmirl?r. Bel? olduqda is? yüks?k akademik göst?ricid?n söhb?t ged? bilm?z.

Bu fikirl?ri dem?kl? m?n universitetl?rimizi pisl?m?k ist?mir?m. Sad?c? olaraq b?zi kiçik probleml?r aradan qald?r?lmal?d?r.

- T?hsil ald???n?z ölk?y? Az?rbaycanla ba?l? hans? materiallar? aparm?s?n?z?

- Düzünü deyim ki, bura Az?rbaycanla ba?l? g?tirdiyim yaln?z ölk?m? ba?l?l???m v? do?ma V?t?n? olan hissl?rimdir. M?nc? el? ?sas olan da budur. M?n m?hz ??xsi bilikl?rim v? ölk?mizin z?ngin tarixi-m?d?ni potensial?na istinad etm?yim say?sind? burda bir çox t?l?b?y? Az?rbaycan? tan?tm??am. Etnik m?n??yimizd?n tutmu?, s?rh?dl?rimiz?, co?rafiyam?za v? probleml?rimiz? q?d?r dan??m??am, bacard???m q?d?r V?t?nimi t?bli? etmi??m.

M?nc? xarici ölk?d?ki h?r bir soyda??m?z?n da ba?l?ca v?zif?si bu olmal?d?r.

- Az?rbaycan g?ncl?rin?, ölk?mizd?ki dostlar?n?za, h?mya??dlar?n?za n? dem?k ist?rdiniz?

- M?nc? tam ayd?nd?r ki, indi elm dövrüdür. Bel? ki, yaln?z elml? ölk?mizi dünyada tan?da, Az?rbaycan?n inki?af?na töhf? ver? bil?rik. M?n çox t??ssüfl?nir?m ki, bizim dünyaca m??hur aliml?rimiz, yaz?ç?lar?m?z barmaqla say?la bil?c?k q?d?rdir. Ax? n? üçün kiçik ölk? Sent Lüsiyadan (Derek Uolkot), Nigeriyadan (Vole ?oyinka), ya da Belarusdan (Svetlana Aleksyeviç) ?d?biyyat üzr? Nobel mükafatç?s? var, ancaq Az?rbaycandan yox!? Banqlade?li iqtisadç? Nobel sülh mükafat? laureat? M?h?mm?d Yunus da ba?qa bir misald?r. Y?ni, bir sözl?, g?ncl?rimiz? v? dostlar?ma elmi sevm?yi, onu kiçik ?yl?nc?l?r? gör? qurban verm?m?yi m?sl?h?t görür?m. ?g?r bu sah?d? istedad?n?z varsa, m?hv olmas?na imkan verm?yin. B?lk? d? m?hz irad? z?ifliyin? gör?, heç özl?ri d? bilm?d?n neç?-neç? istedad m?hv olur. Sonda fikrimi M?h?mm?d pey??mb?rin sözü il? yekunla?d?rmaq ist?rdim: “Elm Çind? bel? olsa, arxas?nca gedin”.

- Oxudu?unuz ali m?kt?bd? mü?llim-t?l?b? münasib?ti nec?dir?

- Qeyd etdiyim kimi, burda mü?llim-t?l?b? münasib?tl?ri ideala yax?nd?r. Mü?lliml?r maksimum d?r?c?d? t?l?b?y? köm?kçi olma?a çal???rlar. S?rf bunun üçün “office hour”lar mövcuddur.

- Universitetd? ?cn?bi t?l?b?l?r? münasib?td?n raz?s?n?zm??

- M?n bura g?lm?zd?n ?vv?l bilmirdim ki, Ontario ?yal?tinin v? ümumiyy?tl? Kanadan?n c?nubunun böyük hiss?sini 1970-80-c? ill?rd? bura g?lmi? immiqrantlar t??kil edir. Ya?ad???m ??h?rd? yerli kanadal? tapmaq mü?kül? çevrilib. Burda bir çox mill?tl?rin nümay?nd?sini bir arada görm?k olar. Bel? ki, öz v?t?nda?lar?n?n ?cn?bi oldu?u ??h?rd? ?cn?bi t?l?b? olmaq el? d? ç?tin olmur. H?tta dey?rdim ki, o q?d?r çinli v? hindistanl? var ki, kanadal?ya ?n çox el? biz - az?rbaycanl? t?l?b?l?r b?nz?yirik.

- Xarici ölk?d?n Az?rbaycan t?hsilini nec? görürsünüz?

- ?vv?ld? qeyd etdiyim kimi, s?rf t?hsil c?h?td?n bizim gerid? oldu?umuzu sanm?ram. El? bir dövrd? ya?ay?r?q ki, h?r bir informasiyan? onlayn rejimd? ala bil?rik. El? burdaki d?rslikl?ri d? onlayn tapmaq, oxumaq v? öyr?nm?k olar. H?tta b?zi portallarda d?rsi ba?a salan videolar da var. Bir sözl?, ist?nil?n informasiya ?lçatmaz deyil. T?hsilimizd? d? böyük probleml?r yoxdur. Sad?c? b?zi mü?lliml?rin kobudlu?u düz?ls? v? t?l?b?y? daha çox yard?mç? olma?a çal??salar, h?mçinin, t?sisat olaraq universitetd? t?l?b?y? köm?k edils?, (m?s?l?n, Torontoda kitabxana 24 saat aç?qd?r) daha yüks?k s?viyy?y? çataca??m?za v? daha intellektual g?l?c?yimizin olaca??na ?min?m.

- Ç?tinlikl?riniz varm??

- Kanada m?nim ölk?mizd?n ilk ç?x???md?r. N?z?r? alsaq ki, Az?rbaycan v? Kanada m?d?niyy?ti, h?yat t?rzi f?rqlidir, ?lb?tt? ki, mü?yy?n adaptasiya probleml?ri olurdu. H?mçinin, buraya d?rsl?r ba?layandan bir q?d?r gec g?lm?yim d? mü?yy?n ç?tinlikl?r yaratd?. Ancaq ?lb?tt? ki, bütün bunlar ilk ay ?rzind? aradan qalxd?.

- Asud? vaxt?n?zda n? il? m???ul olursunuz?

- Asud? vaxtlar?m? ?sas?n universitet kitabxanas?nda keçirm?yi sevir?m. H?mçinin, filml?ri, idman proqramlar?n? v? ölk?mizd? keçiril?n intellektual yar??lar? izl?yir?m. Çünki özüm d? Az?rbaycanda intellektual yar??larda u?urlu i?tirakç?lardan biri olmu?am.

Lent.az